

25 iunie 2025

Jurnalul Monitorului de Accesibilitate (IV): concluzii din evaluarea infrastructurii BESV (săptămâna patru)

1412 secții de votare au fost auditate după patru săptămâni de monitorizare, ceea ce reprezintă 71,02% din totalul secțiilor de vot de pe teritoriul Republicii Moldova. Auditul a fost finalizat și în raioanele Anenii Noi, Criuleni, Florești și Ialoveni. Astfel, până în prezent, auditul a fost finalizat în 17 raioane ale republicii.

Concluzii și observații din teren – săptămâna a patra de evaluare:

- O bună practică menționată de monitorii accesibilității a fost implicarea directă, în procesul de evaluare desfășurat într-una dintre localități, a unei persoane utilizatoare de scaun rulant. Participarea acesteia, pe lângă faptul că a pus accent pe necesitățile reale ale persoanelor cu dizabilități, a contribuit la sensibilizarea autorităților locale și a membrilor comunității, generând un dialog constructiv și soluții practice.
- În mai multe localități s-au constatat dificultăți logistice, în special în orele de după-amiază. În unele cazuri, personalul instituțiilor-gazdă (școli, case de cultură etc.) a plecat mai devreme acasă, fiind necesar să fie contactat telefonic și așteptat pentru a reveni. Totuși, în general, monitorii accesibilității sunt primiți cu deschidere, fiind ghidați de primari sau de angajații instituțiilor.
- Este important de menționat că, deși autoritățile locale au manifestat deschidere în cele mai multe cazuri, acestea nu dispun de competențe tehnice suficiente sau de soluții concrete pentru remedierea situațiilor de inaccesibilitate. Din păcate, în lipsa unor intervenții conforme cu standardele legale, dreptul la vot al persoanelor cu dizabilități rămâne, în practică, restricționat.
- În numeroase cazuri (în special în nordul țării), birourile secțiilor de votare sunt amplasate în sedii diferite față de cele declarate oficial. Această lipsă de concordanță poate induce în eroare alegătorii, în special pe cei care doresc să solicite votarea cu urna mobilă, creând astfel un obstacol suplimentar în exercitarea acestui drept.
- Mai multe BSEV din zonele rurale sunt amplasate în locații greu accesibile, chiar și pentru persoane fără dizabilități, din cauza infrastructurii deficitare: drumuri deteriorate, pante abrupte, lipsa rampelor de acces, multiple trepte fără sprijin etc. Aceasta creează bariere semnificative pentru participarea persoanelor cu dizabilități sau a celor cu mobilitate redusă, a persoanelor în vârstă.
- Multe BSEV din zonele rurale sunt amplasate în locații greu accesibile chiar și pentru persoane fără dizabilități, din cauza infrastructurii deficitare: drumuri deteriorate, pante abrupte, lipsa rampelor de acces, trepte multiple fără sprijin etc. Aceste condiții creează bariere semnificative pentru participarea persoanelor cu dizabilități, a celor cu mobilitate redusă și a persoanelor în vârstă.
- Reprezentanții mai multor case de cultură din țară și-au exprimat nemulțumirea față de utilizarea sediilor lor pentru desfășurarea alegerilor. Unii chiar au declarat intenția de a restricționa accesul pentru viitoarele scrutine, invocând faptul că primăria nu contribuie financiar sau logistic la întreținerea clădirii, deși utilizează spațiul pentru organizarea procesului electoral.
- În multe secții de votare din zonele rurale nu există blocuri sanitare în interior, ci doar în exterior, acestea fiind complet inaccesibile. Din păcate, chiar și cele din interior nu respectă standardele minime de accesibilitate. În câteva BSEV evaluate, alegătorilor nu li se permite accesul la blocurile sanitare. Motivația oferită de reprezentanții BSEV este lipsa implicării autorităților locale în acoperirea costurilor pentru apă, canalizare și igienizare. Această situație ridică probleme serioase legate de demnitate, igienă și incluziune, în special pentru femei însărcinate, copii, persoane vârstnice sau cu afecțiuni medicale.

- Accesibilitatea rămâne o problemă structurală. Majoritatea secțiilor de votare vizitate în regiune nu respectă cerințele minime de accesibilitate, atât în ceea ce privește accesul în clădire, cât și facilitățile din interior. Rampele improvizate, absența barelor de sprijin, pantele abrupte sau lipsa totală a unor soluții adaptate transformă procesul de vot într-un demers dificil pentru cetățenii cu mobilitate redusă.

Campania „Acces Egal pentru Toți” are scopul de a asigura acces egal la vot pentru toți cetățenii din republica Moldova, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, prin realizarea unor audite tehnice locale și propunerea unor soluții de accesibilizare a secțiilor de vot din mai multe regiuni ale țării, până la alegerile din toamna anului 2025. Această inițiativă reprezintă o continuare a colaborării dintre Alianța INFONET și partenerii regionali, Comisia Electorală Centrală și PNUD Moldova, desfășurată în perioada 2019–2022, când au fost evaluate peste 2 000 de secții de votare din țară.

Pentru mai multe informații: Victor Koroli, director executiv, Alianța INFONET
+373 69252453, vkoroli@gmail.com

Activitatea are loc în cadrul campaniei „Acces Egal pentru Toți”, parte a proiectului „Consolidarea rezilienței democratice în Moldova”, implementat de PNUD Moldova, cu sprijinul financiar al Norvegiei, Canadei, Suediei și Danemarcei.